

worden ze steeds verder zuidelijk langs de Schotse oostkust gezien (Weir & Stockin 2001). Echter, toen wij de tuimelaars in september zaten te bekijken, zat Kees Camphuysen in noordoost Schotland, en ook daar zag hij (een stuk of tien) tuimelaars. Ze waren daar dus zeker niet allemaal weg!

MFL

Referenties

- Kiszka J., Pezeril S. & Hassani S. 2004. A status review of cetaceans off the French Channel coast. Te vinden op: <http://www.orcaweb.org.uk/downloads>.
- Reid J.B., Evans P.G.H. & Northridge S.P. 2003. Atlas of cetacean distribution in north-west European waters. JNCC, Peterborough, 76 p.
- Verwey J. 1975. The cetaceans *Phocoena phocoena* and *Tursiops truncatus* in the Marsdiep area (Dutch Wadden Sea) in the years 1931-1973. Publ. & Versl. Nederl. Inst. Onderz. Zee, 17a & 17b: 1-98, 99-153.
- Weir C.R. & Stockin K.A. 2001. The occurrence and distribution of Bottlenose Dolphins (*Tursiops truncatus*) and other cetacean species in the coastal waters of Aberdeenshire, Scotland. Sea Watch Foundation Report aan Shell UK Exploration and Production.
- Wilson B., Thompson P.M. & Hammond P.S. 1997. Habitat use by bottlenose dolphins: seasonal distribution and stratified movement patterns in the Moray Firth, Scotland. J. Appl. Ecol. 34: 1365-1374.

Zeetrekellingen augustus 2003 t/m juli 2004

Om de achterstand in verslaglegging weg te werken een globale schets van de zeetrekellingen langs de Nederlandse kust. Gegevens voor dit overzicht zijn afkomstig van de posten Westkapelle (Weka), Scheveningen (Schev), Noordwijk (NW), Langevelderslag (LVS), Bloemendaal (Bloem), Castricum (Cas), Camperduin (Hbz) en Huisduinen (Huis), en van de minder regelmatig bezette posten op de Waddeneilanden.

De besproken periode vonden over het algemeen geen opvallende verplaatsingen van eenden plaats. Zo ontbraken bewegingen van zwarte zee-eenden nagenoeg en was het maximum aantal eiders 5527 (13 okt Schier). Na de voorjaarswaarnemingen werden te Schev weer twee koningseiders gezien: 31 augustus een man eclipskleed tp en 7 september een man zuid. Op deze post werden 29 november o.a. leuke aantallen wilde eend (242 Z, 3 N) en smient (1486 Z) gezien. Vorsttrek van eenden ontbrak en de voorjaarstrek kende weinig uitschieters. Net als in 2002 werden eind maart, begin april echter weer grote aantallen slobende gezien. Beste dagen waren 31 maart (16 Z, 882 N Bloem) en 2 april (77 Z, 600 N Bloem & 1250 N Hbz).

In de wintermaanden werd een aantal massale verplaatsingen van ganzen en zwanen opgemerkt. Zo werden er in de middag van oudjaar 5850 brandganzen en 2627 kolganzen noord te LVS geteld. De eerste soort werd eind april weer regelmatig gezien. Het jaar begon goed met een onwaarschijnlijk hoog aantal kleine rietganzen op 9 januari te Weka: 16076! De dagen erna werden enkele honderden vogels op de meer noordelijk gelegen posten gezien. Op 18 februari vlogen 238 kleine zwanen langs Schev; elders bleven de aantallen beperkt tot enkele tientallen vogels. De eerste noordwaartse trek van rotganzen werd ook in februari gezien. Doortrek vond zeer gepiekt plaats, met als beste dag 7 maart: 2472 te LVS, 3124 te Bloem en 3000 te Hbz.

Zoals de laatste jaren gebruikelijk werden begin januari honderden duikers in Zuid-Holland en Zeeland gezien, bijvoorbeeld 2 januari 396 Z te Weka. Vermeldenswaard is het grote aantal waarnemingen van ijsduikers, vrijwel alle te Weka. Ondanks een aantal perioden met harde aanlandige winden waren pijlstormvogels najaar 2003 vrij schaars. Het gros van de ruim honderd grauwe pijlen werd eind september, begin oktober gezien. Buiten deze periode werden grauwe pijlen gezien op 21 december (Weka), 29 januari (Weka & Hbz), 7 en 25 februari (Hbz). Noordse pijlen waren schaars en 'piekten' eind augustus (30 aug 9 N Hbz). Op 20 juni 2004 werd een handjevol vogels langs de Hollandse kust gezien. Vale pijlen werden in 2003 tot eind september in normale aantallen gezien (10-tal in aug), in juli 2004 werd een vale pijl gezien: 8 juli Hbz. Vaaltjes daarentegen werden in 2003 na een aantal magere jaren in aardige aantallen gezien, met als beste dagen 23 september 77 Z te Weka en 7 oktober 63 Z te Schev. Op deze dag werd bij Huisduinen een kleine pijl geclaimd; potentieel een nieuwe soort voor Nederland, na eerdere (nooit ingediende?) waarnemingen te Noordwijk en Hbz. Een dag later werd een Kuhls pijlstormvogel langs Westerslag, Texel gemeld. Van het tiental stormvogeltjes dat het najaar werd gezien, vloog meer dan de helft langs Weka.

Off-season waarnemingen van vaaltjes werden gedaan op 14 en 21 december te Weka (2 & 1), 7 februari te Hbz (1) en 25 juni te Schev (3), waar in 2001 ook al de eerste twee juni-vaaltjes in de CvZ-geschiedenis werden gezien. De eerste juli-vaaltjes ooit werden gemeld op 10 (Hbz) en 30 juli (LVS). Een fenomeen dat helaas vaker voorkomt, is een 'wreck' van noordse stormvogels (zie nieuwsbrief NZG 5(2): 6). Tijdens deze wreck werden eind januari, begin februari tientallen noordse stormvogels gezien, waaronder enkele gekleurde vogels. Na normale aantallen in de rest van het voorjaar werden 15 mei hoge aantallen gezien: 3 Z, 109 N te Schev.

Augustus 2003 leverde gevarieerde steltloper trek op zonder echte uitschieters, al zijn 56 krombekstrandlopers op de 26e te Hbz het vermelden waard. Evenals de acht rosse franjepoten op 7 oktober te Schev (7 Z, 1 t.p). Het duurde tot 21 december voor er weer opvallende verplaatsingen werden opgemerkt; te Schev en Bloem respectievelijk 460 en 730 drieteenstrandlopers, grotendeels naar zuid. In 2004 viel de voorjaarstrek van steltlopers over het algemeen tegen. Uitzonderingen vormen 30 april met o.a. 2594 rosse grutto's en 1951 kanoeten (Huis) en 8 mei met recordaantallen regenwulpen: Hbz (1050 N) en Huis (785 N). Vermeldenswaard zijn 466 kluten op 2 april te Bloem.

Jagers werden najaar 2003 met name in het zuiden des lands gezien, met als beste dag voor grote jager 7 oktober 87 Z te Weka, 28 Z te Schev en lagere aantallen in het noorden van het land. Ook kleine jagers werden vooral in het zuiden gezien, met als beste dag 23 september: 121 te Weka. Hier werd ook het gros -24- van alle kleinste jagers gezien. De winterdepressies brachten in december en januari regelmatig jagers voor de kust, met bijvoorbeeld 11 grote jagers te Weka op 19 januari. Een westelijke stroming bracht rond 15 mei tientallen kleine en enkele middelste en kleinste jagers voor de kust, nu met name langs de Noordhollandse kust.

De meeste meeuwen worden nog steeds niet op iedere post geregistreerd. Drieteenmeeuwen vormen een uitzondering. Zo werden er tijdens de winterse depressies in december en januari vijf dagen met meer dan duizend exemplaren vastgesteld.

Beste dag was 29 december: 1700 Z te Hbz. Voor een andere 'zeemeeuw', vorkstaartmeeuw, was 2003 een goed jaar, met ongeveer 60 waarnemingen in september en oktober. Voor meeuwen was april ook leuk. Een adult zomerkleed lachmeeuw op 5 april langs Bloem zou –indien aanvaard door de CDNA- een nieuwe soort in de CvZ-geschiedenis zijn. Op 10 april werd te Huis een groot aantal kleine mantels geteld, nl. 3406 N. Deze post was ook goed voor het hoogste aantal dwergmeeuwen dit voorjaar: 1929 op 24 april. Verder viel de trek van deze soort enigszins tegen.

Kleine alken werden vanaf begin oktober in zeer klein aantal in Noord-Holland gezien, in Zuid-Holland verschenen de eerste vogels pas eind oktober. Papegaaiduikers werden, zoals gebruikelijk, met name in het noorden (Hbz & Wadden) gezien, maar enkelingen werden tot in Zeeland opgemerkt.

Bruinvissen tenslotte werden vanaf augustus regelmatig langs de gehele kust gezien. Tot januari ca 20 per maand, daarna oplopend tot ruim 130 individuen in maart. Eind april werden de laatste gezien. Op 9 oktober werd een witsnuitdolfijn te Hbz gemeld. Twee maanden later volgde de klapper: 18 december werden vanaf een KNRM-boot bij Schev twee bultruggen gezien, waarvan er één twee dagen later bij Katwijk aanspoelde. De tellers zagen de KNRM-boot uitvaren...

Informatie van: Nick van der Ham, Guido Keijl, Michel de Lange, www.trektellen.nl, trektellersnet@yahoogroups.com en de website van Scheveningen <http://www.vwgdenhaag.nl/>. Leuke waarnemingen aub eens per vier maanden doorgeven aan: Steve Geelhoed, E-mail steve.geelhoed@planet.nl. Ingevulde uurkaarten opsturen naar het CvZ-archief, antwoordnummer 817, 8200 WB Lelystad. Ingevoerde gegevens kunnen hier ook op flop heen gestuurd worden, of per E-mail naar kees.camphuysen@wxs.nl.

Steve Geelhoed NZG-CvZ

GERINGDE ZEEVOGELS (Met dank aan: Peter de Boer, Rommert Cazemier, Klaas van Dijk, Martin de Jong, Edward Soldaat, Gaatske Wiersma, Pim Wolf)

Roodkeelduiker Een in de Fugelpits gerevalideerde en met ring Arnhem 7017040 op 14 november 2003 losgelaten ex-olievogel heeft niet lang van zijn herkegen vrijheid kunnen genieten. De vogel werd op 16 december 2003 al weer dood gevonden bij Pieterburen door Erik Schothorst.

Roodkeelduiker Een bizar geval met een ring BT 019825 Museum Zool. HKI Finland, die was aangebracht rond de teen in plaats van rond de poot: gevonden op het strand van Terschelling op 4 maart 2004 door Hessel Wiegman, en levend naar Fulgelpits gebracht. Daar werd ook deze vogel (snel!) gerevalideerd en alweer losgelaten op 17 maart, maar de geschiedenis herhaalde zich, want hij werd enkele dagen later dood gevonden bij Lauwersoog.

Kuifaalscholver Op Neeltje Jans werden op 16 en 29 maart 2004 gekleurde eerste-winter vogels gezien en gefotografeerd (Pim Wolf). De afgelezen codes (witte ring met opschrift USL respectievelijk UCS) zijn doorgegeven aan Mike Harris. Per kerende e-mail kwam het antwoord: beide zijn in juni 2003 als nestjong geringd op Isle of May, Firth of Forth, Schotland. De eerste (BTO)1397529 was er een van een nest van drie, de tweede (BTO 1389994) had tijdens het ringen slechts één broer of zus. Deze 'wit-UCS' verbleef zeker tot 5 mei bij Neeltje Jans. Op bijgaande foto van Pim Wolf staat wit-USL. Mike Harris meldde en passant ook nog: wit-CXD (gezien in IJmuiden op 29 februari); wit-PXD (Ketelbrug, Flevoland, januari) en wit-UFA (Bremen, maart). Veel waarnemingen dus van naar het continent uitgezwoven jongen dit jaar.

Kuifaalscholver Een andere geringde eerste-winter vogel (ditmaal zonder kleuring) werd afgelezen in de binnenhaven van Den Helder door Peter de Boer op 12 februari 2004 (BTO 1364512). Zonder kleuring zijn ze niet van Mike Harris en moet het blijkaar een eeuwigheid duren voordat de herkomst bekend is.

Kolmeeuw Een oudje is gevonden bij Zwarte Haan, Friese kust, op 20 maart 2004 door Theo van der Horn. Geringd op 20 januari 1982 als 'na 2 kj' in Wormer-Jisperveld. Deze vogel werd dus zeker 23,5 jaar oud. Hoewel oud is dit nog lang geen record: dat ligt ruim boven de 30 jaar (zie Majoor 2002).

Stormmeeuw Ook stormmeeuwen kunnen boven de 30 komen. De oudste (voor zover bekend) woont 's winters in Groningen en was op 25 maart 2004 33 jaar en negen maanden oud, en in leven. Waar de vogel 's zomers verblijft is niet bekend. Ook van zilvertmeeuw en kleine mantelmeeuw (en vele andere zeevogels!) zijn 30-plussers bekend (van Dijk & Hiemstra 2004, Staav 2004).

Stormmeeuw Eentje die niet zo oud werd: Theo van der Horn vond op 9 februari 2004 een geringde vogel bij Zwarte Haan, Friesland, met een Finse ring. Deze vogel is op 26 juni 2002 als pul geringd te Saaksmaki, 124 NW van Helsinki.

Baltische kleine mantelmeeuw Een jonge vogel met Finse kleuring werd te Westkapelle gefotografeerd door Jaco Walhout op 16 oktober 2004. Zie de Dutch Birding site!

Referenties

van Dijk K. & Hiemstra D. 2004. Ruim 33 jaar oude Stormmeeuw in Groningen. Dutch Birding 26: 301-304.
Majoor F. 2002. Oudste Kokmeeuw van Nederland. Nieuwsbrief NZG 4(2): 5.
Staav R. 2004. The longevity list. <http://www.vogeltrekstation.nl/staav.htm>